
Vergaderjaar 2021–2022

---

36 100 B

Jaarverslag en slotwet gemeentefonds 2021

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1 (verplichtingen, uitgaven en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de [Comptabiliteitswet 2016](#) afzonderlijk bij wet vastgesteld en ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2021 wijzigingen aan te brengen in de begrotingsstaat van het gemeentefonds.

Het in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 3 (verplichtingenbedrag als bedoeld in artikel 5 van de Fvw)

Ingevolge artikel 5, eerste lid, van de [Financiële-verhoudingswet](#) hebben gemeenten gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering en de aanvullende uitkeringen is opgenomen. Ingevolge artikel 5, tweede lid, van de [Financiële-verhoudingswet](#) hebben de gemeenten gezamenlijk recht op de bedragen die in de begroting als verplichting voor het totaal van de integratie-uitkeringen en het totaal van de decentralisatie-uitkeringen zijn opgenomen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

H.G.J. Bruins Slot

De Staatssecretaris van Financiën,

M.L.A. van Rij

B ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELLEN (SLOTVERSCHILLEN)

Artikel 1 Gemeentefonds

Uitgaven

In onderstaande tabel wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het uitgavenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de 2e suppletoire begroting 2021 is het uitgavenbedrag van het gemeentefonds met € 262,4 mln. verlaagd. De in de tabel weergegeven mutaties worden onder de tabel nader verklaard.

Tabel 1 Totstandkoming uitgavenbedrag gemeentefonds 2021 (bedragen x € 1.000)	
Stand uitgavenbedrag vastgestelde begroting 2021 ¹	33.449.975
Stand uitgavenbedrag eerste suppletoire begroting 2021	34.388.197
Stand uitgavenbedrag tweede suppletoire begroting 2021	35.290.513
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2021	
1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten	- 396
2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen	97
3) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2021	- 251.073
4) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkering participatie 2021	- 1
5) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen overig 2021	- 1
6) Afboeken oude verplichting decentralisatie-uitkeringen 2018	- 643
7) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2021	- 10.373
Totaal mutaties bij slotwet	- 262.390
Stand uitgavenbedrag slotwet 2021	35.028.123
<i>Waarvan uitgavenbedrag Algemene uitkering</i>	<i>29.139.098</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>1.645.290</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Voogdij 18+</i>	<i>731.492</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Beschermd wonen</i>	<i>1.488.899</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkering Participatie</i>	<i>1.982.603</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Integratie-uitkeringen Overig</i>	<i>39.588</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten</i>	<i>456</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen</i>	<i>697</i>

¹ Inclusief ISB's: Kamerstukken II 2020/21, 35679, nr. 1, Kamerstukken II 2020/21, 35731, nr. 1 en Kamerstukken II 2020/21, 35767, nr. 1

De wijziging van het uitgavenbedrag is het saldo van een aantal mutaties:

1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten

Het gerealiseerde bedrag komt totaal € 0,4 mln. lager uit dan bij 2e suppletoire begroting 2021 werd geraamd. Het budget voor 2021 is daarmee niet volledig tot besteding gekomen. Deze uitgaven zullen in 2022 alsnog worden gedaan. Daarom zullen de uitgaven «Kosten financiële-verhoudingswet» bij Voorjaarsnota 2022 opwaarts worden bijgesteld, conform de bestaande afspraken hierover met het Ministerie van Financiën.

2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen

Het gerealiseerde bedrag komt totaal € 0,1 mln. hoger uit dan bij 2e suppletoire begroting 2021 werd geraamd.

3) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2021

De uitbetalingen aan gemeenten in 2021 blijken lager te zijn dan het beschikbare uitgavenbudget bij 2e suppletoire begroting 2021. Het gaat hierbij om een verschil van € 251 mln. De belangrijkste reden voor het verschil ligt in het feit dat er in een laat stadium van het besluitvormingsproces nog extra middelen beschikbaar zijn gekomen voor de algemene uitkering gemeentefonds. Daardoor kon de laatste betaaltermijn in 2021 niet meer gehaald worden. Het uitgavenbudget voor de algemene uitkering zal bij Voorjaarsnota 2022 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

4) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkering participatie 2021

De uitbetalingen aan gemeenten in 2021 blijken lager te zijn dan het beschikbare uitgavenbudget bij 2e suppletoire begroting 2021. Het gaat hierbij om een verschil van € 1.000. Het uitgavenbudget voor de integratie-uitkeringen zal bij Voorjaarsnota 2022 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

5) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen overig 2021

De uitbetalingen aan gemeenten in 2021 blijken lager te zijn dan het beschikbare uitgavenbudget bij 2e suppletoire begroting 2021. Het gaat hierbij om een verschil van € 1.000. Het uitgavenbudget voor de integratie-uitkeringen zal bij Voorjaarsnota 2022 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

6) Afboeken oude verplichtingen Decentralisatie-uitkeringen 2018

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting samenhangend met decentralisatie-uitkeringen uit 2018.

7) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2021

De uitbetalingen aan gemeenten in 2021 blijken lager te zijn dan het beschikbare uitgavenbudget bij 2e suppletoire begroting 2021. Het gaat hierbij om een verschil van € 10,4 mln. Een specificatie van dit bedrag is opgenomen in de bijlage bij deze slotwet. Het uitgavenbudget voor de decentralisatie-uitkeringen zal bij Voorjaarsnota 2022 met dit bedrag opwaarts worden bijgesteld.

Verplichtingen

In de volgende tabel wordt ter toelichting een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het verplichtingenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de 2e suppletoire begroting 2021 is het verplichtingenbedrag met € 0,5 mln. verlaagd.

**Tabel 2 Totstandkoming verplichtingenbedrag gemeentefonds 2021
(bedragen x € 1.000)**

Stand verplichtingenbedrag vastgestelde begroting 2021 ¹	33.449.975
Stand verplichtingenbedrag eerste suppletoire begroting 2021	34.226.513
Stand verplichtingenbedrag tweede suppletoire begroting 2021	35.128.829
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2021	
1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten	- 362
2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen	543
3) Afboeken oude verplichting decentralisatie-uitkeringen 2018	- 643
Totaal mutaties bij slotwet	- 462
Stand verplichtingenbedrag slotwet 2021	35.128.367
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Algemene uitkering</i>	<i>29.238.583</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>1.645.569</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Voogdij 18+</i>	<i>731.492</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Beschermd wonen</i>	<i>1.488.899</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkering Participatie</i>	<i>1.982.603</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Integratie-uitkeringen Overig</i>	<i>39.588</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten</i>	<i>490</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen</i>	<i>1.143</i>

¹ Inclusief ISB's: Kamerstukken II 2020/21, [35679, nr. 1](#), Kamerstukken II 2020/21, [35731, nr. 1](#) en Kamerstukken II 2020/21, [35767, nr. 1](#)

De wijziging van het verplichtingenbedrag is als volgt te verklaren:

1) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet opdrachten

Het gerealiseerde bedrag komt totaal € 0,4 mln. lager uit dan bij 2e suppletoire begroting 2021 werd geraamd. Dit is veroorzaakt doordat in 2021 minder opdrachten zijn aangegaan dan vooraf geraamd.

2) Realisatie Kosten Financiële-verhoudingswet bijdragen

Het gerealiseerde bedrag komt totaal € 0,5 mln. hoger uit dan bij 2e suppletoire begroting 2021 werd geraamd. Dit is veroorzaakt doordat in 2021 meer bijdragen zijn verleend dan vooraf geraamd.

3) Afboeken oude verplichtingen Decentralisatie-uitkeringen 2018

Deze boeking hangt samen met het afboeken van een oude verplichting samenhangend met decentralisatie-uitkeringen uit 2018.

Ontvangsten

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet zijn de uitgaven en de inkomsten op grond van artikel 4 van die wet over ieder uitkeringsjaar aan elkaar gelijk. Ten opzichte van de 2e suppletoire begroting 2021 worden de ontvangsten met € 262,4 mln. verlaagd.

Bijlage Specificatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Tabel 3 Specificatie integratie- en decentralisatie-uitkeringen gemeentefonds 2021 (bedragen x € 1.000)					
	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Integratie-uitkeringen					
Voogdij 18+	731.492		731.492	731.492	0
Beschermde wonen	1.488.899		1.488.899	1.488.899	0
Participatie	1.982.603		1.982.603	1.982.603	0
Verhoging raadsledenvergoeding kleine gemeenten	10.067		10.067	10.067	0
Uitvoeringskosten inburgering	29.521		29.521	29.521	0
Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen	2		2	0	- 2
SUBTOTAAL IU	4.242.584	0	4.242.584	4.242.582	- 2
Decentralisatie-uitkeringen					
Aanpak discriminatie en bevorderen samenleven	219		219	218	- 1
Aanpak laaggeletterdheid	5.500		5.500	5.500	0
Aanpak lerarentekort G4	4.000		4.000	4.000	0
Actieprogramma Dak- en thuisloze jongeren	256		256	256	0
Beeldende kunst en vormgeving	13.500		13.500	13.501	1
Bevolkingsdaling	11.245		11.245	11.245	- 1
Bibliotheekmiddelen	1.000		1.000	1.000	0
Bodembescherming	16.765		16.765	16.765	0
Brede aanpak dak- en thuisloosheid	123.000		123.000	123.000	0
BRP centralisering inschrijving vergunninghouders	4.731		4.731	4.731	0
Buurtsportcoaches	75.005		75.005	75.004	- 1
Centrale stemopneming	650		650	650	0
City deal	25		25	25	0
Correctie Waterschapswegen (Knelpunten verdeelproblematiek)	3.780		3.780	3.780	0
Crisisdienstverlening	48.460		48.460	48.460	0
Duurzaam ergoed	500		500	500	0
Einde lening inburgeringsplichtig	3.428		3.428	3.427	- 1
Erfgoed Deal	5.200		5.200	5.200	0
Experiment gesloten coffeshopketen	1.378		1.378	1.378	- 1
Faciliteitenbesluit opvangcentra	8.084		8.084	8.084	0
Geweld hoort nergens thuis	3.600		3.600	3.600	0
Gezond in de stad	24.042		24.042	24.042	0
Handhaving quarantaine (covid-19)	3.000		3.000	3.000	0
Herindelingsverkiezingen	700		700	699	- 1
Herorientatie zelfstandigen	6.387		6.387	6.387	0
Inkomstenderving gemeenten 2020 (covid-19)	84.381		84.381	84.381	0
Jeugd	21.700		21.700	21.700	0
Jeugd aan zet	3.090		3.090	3.090	0
Jeugdhulp aan kinderen in een AZC	5.100		5.100	5.100	0
Kansen voor alle kinderen	85.000		85.000	85.000	0
Kerkenvisies	2.800		2.800	2.500	- 300
Koplopergemeenten clientondersteuning	4.628		4.628	4.628	0
Landelijke voorziening vreemdelingen	16.400		16.400	16.400	0
LHBTI beleid regenboogsteden	1.393		1.393	1.393	0
Maatschappelijke begeleiding	20.830		20.830	20.830	0
Maatschappelijke opvang	475.857		475.857	475.857	0
Mantelzorgbeleid	2.000		2.000	2.000	0
Museale voorzieningen slavernijverleden	958		958	958	0

	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Ondersteunen lokale culturele infrastructuur	149.700		149.700	149.700	0
Ongeadresseerde briefstembiljetenveloppen	42		42	42	0
Personen met verward gedrag (VDG)	10.000		10.000	10.000	0
Pilots Roma en Sinti	239		239	239	0
Programmabureau Sociaal domein	200		200	200	0
Regionale Energie Strategieën (RES)	3.098		3.098	3.098	0
Regionale opgaven	25.500		25.500	25.500	0
Stedelijke vernieuwingsgebieden	1.600		1.600	1.600	0
Systeemleren (VDG)	5.000		5.000	5.000	0
Uitstapprogramma prostituees	4.000		4.000	4.000	0
Veilige steden	391		391	391	0
Veiligheidshuizen	7.699		7.699	7.699	0
Verdiepingstraject onderwijssegregatie	150		150	150	0
Verkiezingen 2021	22.035		22.035	22.035	0
Versterken aanbod dementie	1.700		1.700	1.700	0
Versterken lokale werkgelegenheid Groningen	1.130		1.130	1.130	0
Versterking arbeidsmarktregio's	13.756		13.756	13.756	0
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	3.825		3.825	3.825	0
Voorschoolse voorziening peuters	35.100		35.100	35.100	0
Voortzetting pleegzorg AMV's	10.000		10.000	0	- 10.000
Vrouwenopvang	215.755		215.755	215.754	- 1
VTH-taken	46.700		46.700	46.700	0
Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen	10.094	- 643	9.451	9.383	- 68
TOTAAL DU	1.656.306	- 643	1.655.663	1.645.290	- 10.373
TOTAAL IU en DU	5.898.890	- 643	5.898.247	5.887.872	- 10.375